

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 641/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky **Slovak Games, s. r. o.**, Gajova 11, Bratislava, IČO 36 862 495, zastúpenej Benkóczki, Baláž – advokáti, s.r.o., 29. augusta 36A, Bratislava, proti výzve Mestského súdu Bratislava IV na zaplatenie súdneho poplatku sp. zn. 56C/16/2024 zo 17. júla 2024 a jej vydaniu predchádzajúcemu postupu a výzve Mestského súdu Bratislava IV na zaplatenie súdneho poplatku sp. zn. 47C/29/2024 z 5. augusta 2024 a jej vydaniu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnými sťažnosťami doručenými Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. septembra 2024 a 21. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) výzvami Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) na zaplatenie súdneho poplatku pod sp. zn. 56C/16/2024 zo 17. júla 2024 (ďalej len „výzva zo 17. júla 2024“) a pod sp. zn. 47C/29/2024 z 5. augusta 2024 (ďalej len „výzva z 5. augusta 2024“) a ich vydaniu predchádzajúcemu postupu. Zároveň sa domáha náhrady trov konania spojených s podaním ústavných sťažností.

2. Ústavný súd spojil obe ústavné sťažnosti uznesením č. k. IV. ÚS 548/2024-12 z 5. novembra 2024 na spoločné konanie.

3. Z obsahu ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v súdnom konaní pred mestským súdom vedenom pod sp. zn. 56C/16/2024 v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanému v 1. rade mestu Prešov a žalovanej v 2. rade Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom financií Slovenskej republiky vo veci podanej žaloby o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a v súdnom konaní pred mestským súdom vedenom pod sp. zn. 47C/29/2024 tiež v procesnom postavení žalobkyne, avšak proti žalovanému v 1. rade mestu Pezinok a žalovanej v 2. rade Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom financií Slovenskej republiky vo veci podanej žaloby o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom.

4. Mestský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 56C/16/2024 vydal výzvu zo 17. júla 2024 (na zaplatenie súdneho poplatku v sume 738 eur) a v konaní vedenom pod sp. zn. 47C/29/2024 vydal výzvu z 5. augusta 2024 (na zaplatenie súdneho poplatku v sume 671,50 eur). V oboch prípadoch bol súdny poplatok vyrubený podľa položky č. 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov uvedeného v zákone Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), teda z ceny (z úhrady) predmetu konania alebo z hodnoty predmetu sporu. Výzva zo 17. júla 2024 bola sťažovateľke doručená 29. júla 2024 a výzva z 5. augusta 2024 jej bola doručená 20. augusta 2024.

5. Sťažovateľka podaniami z 29. júla 2024, resp. z 20. augusta 2024 mestský súd požiadala o opravu vyrubenia súdneho poplatku a namietala, že tieto výzvy sú v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch, pretože súdny poplatok bol vyrubený podľa nesprávnej položky sadzobníka súdnych poplatkov. Argumentovala aj nálezmi ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 362/2019 z 2. apríla 2020 a sp. zn. IV. ÚS 63/2019 z 21. mája 2019. Na uvedenú žiadosť však mestský súd do podania ústavných sťažností nereagoval.

6. Pretože bolo súčasťou výzvy zo 17. júla 2024 aj výzvy z 5. augusta 2024 upozornenie, že v prípade neuhradenia určeného súdneho poplatku súd konanie zastaví, sťažovateľka z dôvodu procesnej opatrnosti v oboch prípadoch vyrubený súdny poplatok 5. augusta 2024, resp. 26. augusta 2024 uhradila. Zároveň podaniami z uvedených dní mestskému súdu oznámila, že k úhrade došlo z dôvodu procesnej opatrnosti a opätovne namietala ne/zákonnosť postupu mestského súdu pri vyrubovaní súdneho poplatku a požiadala ho o bezodkladné vrátenie nezákonne vyrubenej súdneho poplatku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka namieta, že mestský súd nesprávne vyrubil súdny poplatok [podľa položky č. 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov uvedeného v zákone o súdnych poplatkoch] a argumentuje, že správne jej mal byť vyrubený súdny poplatok podľa osobitnej položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov. Poukázala na to, že mestský súd na jej žiadosti nijak nereagoval a ňou nad rámec zaplatený súdny poplatok jej nevrátil. Uviedla, že podľa položky č. 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov sa vyberajú súdne poplatky zo žaloby alebo z návrhu

na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba. Avšak osobitná sadzba je v danom prípade upravená práve v položke č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, a to vo výške 28 eur zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (čo je aj prípad žaloby podanej sťažovateľkou). Namietala preto, že súdny poplatok jej bol v oboch prípadoch vyrubený v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch. Postup mestského súdu považuje za arbitrárny a svojvoľný, navyše tiež za nepreskúmateľný, pretože nijak nevysvetlil aplikáciu položky č. 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

8. Podstatou ústavných sťažností je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva vlastníť majetok podľa čl. 17 ods. 1 charty výzvami zo 17. júla 2024 a z 5. augusta 2024 a postupom súdu predchádzajúcim ich vydaniu.

9. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v § 132 ods. 2 zakotvuje princíp subsidiarity a ustanovuje, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súde podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 207/2020).

10. Z § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že poplatok sa vráti, ak ho zaplatil ten, kto nebol povinný platiť alebo kto ho zaplatil na základe nesprávneho rozhodnutia súdu. O vrátení poplatku rozhodne i bez návrhu súd, ktorý bezdôvodne zaplatený poplatok prevzal.

11. Podľa § 11 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch ak sa zaplatil vyšší poplatok, ako sa mal zaplatiť, preplatok sa vráti, ak prevyšuje sumu 2,50 eur.

12. Sťažovateľka namietala, že jej bol vyrubený poplatok v nesprávnej výške, resp. určený podľa nesprávneho ustanovenia sadzobníka súdnych poplatkov uvedeného v zákone o súdnych poplatkoch. Na podporu svojich tvrdení zároveň poukázala aj na nálezy ústavného súdu pod sp. zn. II. ÚS 362/2019 z 2. apríla 2020 a sp. zn. IV. ÚS 63/2019 z 21. mája 2019. V zmysle ich záverov však sťažovateľka v danej veci nepostupovala.

13. S poukazom na to, že sťažovateľka namietala určenie nesprávnej výšky súdneho poplatku (vyššieho ako je pre daný typ žaloby určený v sadzobníku súdnych poplatkov), už pri podaní jej žaloby, resp. po doručení už uvedených výziev mala uhradiť „len“ poplatok určený podľa osobitnej položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov – Zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

14. V prípade následného „možného“ zastavenia konania mestským súdom (najprv uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom) z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, resp. jeho nezaplatenia v určenej výške, sťažovateľka mala proti tomuto uzneseniu podať sťažnosť, o ktorej by rozhodoval sudca mestského súdu. Ak by sa aj tento stotožnil so závermi vyššieho súdneho úradníka a potvrdil by zastavenie konania, tak proti rozhodnutiu sudcu o zastavení konania by bola následne prípustná ústavná sťažnosť. Nevyužitím tohto postupu tak sťažovateľka v danej veci nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

15. Meritórne preskúmanie ústavných sťažností ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľka nevyužila prostriedok ochrany svojich práv, ktorý jej zákon účinne poskytuje, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 562/2017). Preto ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu ich neprípustnosti. To však neznamená, že sťažovateľka nemá trvať na vrátení sumy poplatku v rozsahu, ktorý považuje za nesprávny a využiť v tomto kontexte príslušné právne postupy.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavných sťažností ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v ich petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu